

ROOI BIET- EN BODEMVRIENDELIJK!

Alle inspanningen van het teeltseizoen worden pas beloond als de gegroeide suiker ook met minimale verliezen wordt geoogst en na eventuele bewaring wordt geleverd. De eisen zijn hoog: alle blad en bladresten volledig verwijderen, de bieten netjes uit de grond lichten, voorzichtig reinigen, zorgvuldig opslaan en de bodemstructuur ontzien.

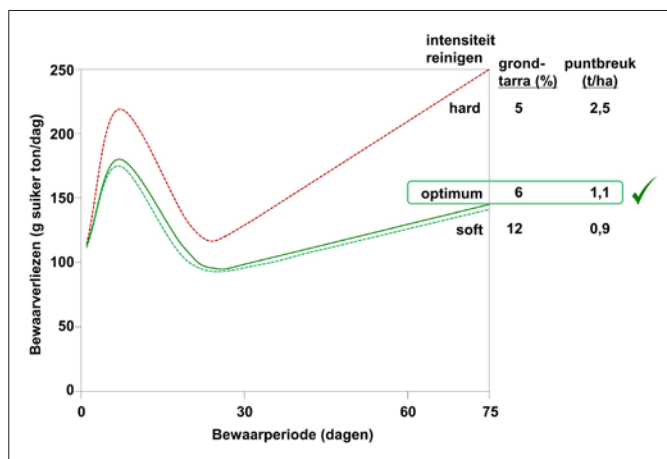
An verbetering van de kopkwaliteit is de laatste 10 jaar veel bereikt. Er is nog veel te winnen in het beperken van rooibeschadigingen en het sparen van de bodemstructuur bij de bietenoogst. Dit artikel geeft tips over rooien voor de juiste balans tussen reinigen en minimale beschadigingen/verliezen en voor het ontzien van de bodem.

Juiste moment nummer één

Het juiste moment is de absolute nummer één als het gaat om het maximale resultaat bij de oogst. Kijk weken voor de leveringsdata naar de weersverwachting en de situatie van de grond. En trek een plan voor de meest gunstige rooiomstandigheden. En speel tijdig en wendbaar in op een voorspelde langere periode met regen of vorst.

Beperk puntbreuk

Puntbreuk is meestal de grootste verliespost bij het rooien. Vind een goede balans tussen grond verwijderen en verliezen door reiniging. Vooral onder goede omstandigheden zien we geregeld meer puntbreuk dan nodig. Hoe hoger de puntbreuk hoe hoger de bewaarverliezen. Toprooiers hebben meer dan 90% bieten met een breukvlak kleiner dan 2 cm diameter en bij de rest van de bieten niet meer dan 4 cm. Onze Belgische collega's hebben een aantal jaren gemeten aan intensiteit van reinigen bij

Invloed van intensiteit van reinigen in de rooier op grondtarra, puntbreuk en bewaarverliezen (naar IRS, 2008; KBIVB, 2012/2013).

Open rooizonnen (zonder ring aan de omtrek) voor beter lossen van losse grond en bladprijken. Dit voorkomt op zware kleiperdelen dat de reiniging onnodig agressief moet werken om deze grond alsnog te verwijderen.

het rooien. Het verschil in grondtarra tussen optimaal en minimaal reinigen was 6 procentpunten (zie grafiek). Nog intensiever reinigen leverde slechts 1 procentpunt minder grondtarra op, maar wel meer dan 1 ton per hectare extra verlies aan puntbreuk! Alle redenen om niet de grenzen in reiniging op te zoeken. Als het 'sneeuwt' onder de rooier is de reiniging meestal te intensief.

Controleer samen ter plekke

De rooiermachinist haalt het beste uit de rooier en oogst wat gegroeid is. Goed samenspel tussen teler en machinist levert

meer rendement op dan een discussie over het laatste tientje van het rooiatarief. Neem met de chauffeur de oogstkwaliteit door tijdens het rooien. Zeg er iets van als het goed is en natuurlijk ook als het beter kan. Door de geogste biet te bekijken, kunt u snel achterhalen waar het in de rooier mis ging. De chauffeur kan daarmee direct de rooier aanpassen voor perfect rooiwerk.

Spaar de (onder)grond

Hoe beperk je structuurschade tot een minimum bij de bietenoogst met bunkerrooiers? Het antwoord is op het juiste moment met de juiste techniek. Voorkom onnodig rijden met de kipper op het bietenperceel. Beter voor de grond is de kipper op de kopakker te houden. Op grote percelen is een optie: het systematisch benutten van de met RTK GPS aangelegde spuitsporen.

Normaal vochtgehalte

Bij een normaal vochtgehalte (rond veldcapaciteit) gaat het rooien prima. Om schade aan de bodemstructuur te beperken, mag de bodemdruk niet te hoog zijn. Voorkom altijd verdichting van de ondergrond. Veilig is bij een normaal vochtgehalte een bandspanning lager dan 1,5 bar én een maximale wiellast bij de grootste band onder 10 ton. Boven 12 ton wiellast treedt er bijna altijd ondergrondverdichting op tot 40 cm diepte, ook met de grootste en beste banden. Met de nieuwste bandentechnologie kan de bandspanning lager; een goede ontwikkeling als betere technologie benut wordt om bij gelijkblijvende wiellasten de bandspanning te verlagen en daarmee de bodem te ontzien. Moderne rupssystemen geven onder gunstige omstandigheden geen ondergrondverdichting, ondanks de veel hogere last op het rupssysteem.

Goede rooikwaliteit: bladresten netjes verwijderd, weinig beschadiging en aanhangende grond en minimale puntbreuk (links). Te intensief reinigen geeft onnodig hoge directe verliezen door puntbreuk en verdubbelt de verliezen in langdurige bewaring (rechts).

Grond te nat: niet rijden

Bij te natte grond is het beste: wachten tot de grond weer droog genoeg is om zonder schade te rijden. Dat kan enkele uren zijn op zandgrond en drie tot vijf dagen drogend weer op kleigronden.

Benut moderne techniek zoals nieuwe bandentechnologie, drukwisselsystemen en rupsen om de bodemdruk te verlagen en niet om het laadvermogen te vergroten.

Wat te doen als het nat is en blijft? Wachten is dan geen optie. Het advies is dan:

- alleen de bunkerrooier in het veld. Kipwagens zakken tot op de ploegzool en verdichten de ondergrond bij herhaald door hetzelfde spoor rijden. Eventueel vaste spuitsporen benutten voor transport met aangepast materieel;
- de bunker halfvol en het uiterste uit de banden halen (bandspanning omlaag).

De consequentie is wel dat de bouwvoor grotendeels wordt verdicht en ook versmeerd. Voor herstel is de hulp van de natuur nodig met vele cycli drogen en herbevochtigen. Vorst gevolgd door droge dooi heeft hetzelfde positieve effect op herstel van versmering.

Meer info vindt u in de IRS-teelthandleiding op www.irs.nl: '8.2 Oogsttechniek' en '8.3 Oogst wat gegroeid is'.

Frans Tijink

Rubriek onder verantwoordelijkheid van:

Postbus 20, 4670 AA Dinteloord

Tel.: +31 (0) 165 516 070
Eindredactie: Jurgen Maassen

irs@irs.nl
www.irs.nl